

STÚDIÓ – KONTRA ÉLŐ FELVÉTEL

Lassan egy éve lesz, hogy a fiúkkal Stuttgartban jártunk, nekem mégis olyan, mintha csak tegnap lett volna. Egy élő lemezfelvételre kaptunk meghívást, ami sok szempontból jelent kihívást, még egy ilyen sokat látott és hallott zenekarnak is, mint a Bohém.

Először is el kellett döntenünk, mit szeretnénk felvenni (mármint a CD-re). Persze ahol ilyen nagy az egyetértés, ott muszáj szavazni. Ezt követően a többség által kiválasztott számokat már tudatosan próbáltuk, leszűkítve ezzel a hibázási lehetőségeket.

Én általában kotta nélkül játszom a számokat, aminek sokszor megvan az előnye, de néha a hátránya is. Jó, ha tudok figyelni a többiekre és velük kommunikálni a színpadon, és így persze könnyebb egyszerre játszani az alappal a jó tempót. Előfordul azonban, hogy nem jut eszembe időben egy akkord, ez legtöbbször csak pillanatnyi rövidzárlat, úgyhogy a következő körben már tudom ezt korrigálni. Egy ilyen tévesztés viszont egy élő koncertfelvételre örökre rányomhatja a bélyegét, ezért (biztos ami biztos) ilyenkor inkább kirakom a kottát. Köszönhetően a mai kor profi hangtechnikai eszközeinek, a stúdiófelvételnél egy esetleges tévesztés utólag még javítható, s ezzel a lehetőséggel persze sok zenész él is. Emlékszem, egyik alkalommal épp Zoli (a tesóm) szólóját hallgattam a hangmérnöki szobából, ami persze nem volt tökéletes, mivel fűjt benne egy (számomra egyébként alig észrevehető) gikszert. Mikor kijött, hogy visszahallgassa, nem volt magával megelégedve és mindenáron ki akarta javítani. Ilyenkor a szólóba bele lehet úgy is nyúlni, hogy csak egy kis részletét vegyék újra, és ne vesszen kárba a többi, ha az jól sikerült. A korábban még a Bohém-ban is tubázó Mazura Jani volt a hangmérnökünk, aki meggyőzte a tesómat, hogy ne szégyellje, igenis vállalja be, amit fűjt. A hivatásos zenészek közül ezt sokan nem merik megtenni, pedig valahol ez is a profizmus része, legalábbis szerintem. Persze, a nagy hibákat azért lehet, sőt kell is korrigálni (ha már adott a technika), de sokan mégis makulátlan szólókat akarnak „gyártatni” a hangmérnökkel. Talán túl büszkék, vagy „csak” maximalisták?

Na, az élő koncertfelvételen, ott ilyen nincs. Ilyenkor végig pontos, precíz koncentrációra van szükség mindenki részéről, hogy ott és akkor meg tudjuk mutatni, mit is tudunk valójában. Másnap már hiába játsszuk el jól. Aki hallgatja a CD-t, azt nem érdekli, hogy a felvételkor éppen rossz passzban voltunk, vagy előtte ezer kilométert utaztunk. A fáradságra mégsem lehet hivatkozni, pedig sokszor ez is benne van a pakliban.

Mindezen nehézségek ellenére sokkal szívesebben játszom élő lemezfelvételen, mint egy 30 m²-es stúdió sarkában. Ott csak paravánbarikádok vesznek körül, és az ablakon keresztül látom Frédit ill. a cinjeit a dobszobában. Amikor stúdióban rögzítünk egy számot, a tutti részeket mindig együtt vesszük fel a fúvósokkal, és utólag a szólókat. Ilyenkor csak játsszuk az „üres köröket” az alappal, és bizony néha nagyon könnyű elszámolni magunkat. Ezen kívül nem mindig tudjuk, hogy az adott körre ki fog majd később szólózni, ezért gyakorlatilag majdnem minden szólókör (a részemről legalábbis) ugyanolyan. Így hát a stuttgarti felvételen többek között erre is nagy figyelmet fordítottam. Próbáltam együtt élni a szólóval, mind dinamikailag, mind pedig annak hangulatában.

A húszéves jubileumi lemezen, amikor a Gee Baby-t vettük fel, mivel az Attila szólószáma, első lépésben szinte az egészet csak alappal játszottuk. Emlékszem, egy örökkévalóság volt végig koncentrálni, hogy együtt tudjak maradni a többiekkel. Mindezt persze úgy, hogy Frédiből csak annyit láttam, mikor lendíti a dobverőt, azt viszont már nem, hogy az mikor is éri el a pergőt. Ez egy ilyen lassú számnál igen nehéz. Élő koncerten, legyen az klub vagy akár CD-felvétel, nekem óriási segítség, hogy látom és hallom is a többieket.

A stuttgarti felvételnél kulcskérdés volt a kontrollhangfalak beállítása. Általában akusztikusan szeretünk játszani, itt mégis fontos volt, hogy jól halljuk egymást, de ugyanakkor egyik kontroll se szóljon bele a mikrofonokba. Ez nehéz feladat, de az ottani technikusok ezt ügyesen megoldották.

A legfontosabb különbség az élő- ill. a stúdiófelvételek között a közönség jelenléte. Ez olyan hihetetlen pluszt ad az egész produkcióhoz, hogy csak na! Voltunk néhány olyan rendezvényen, ahol a profi swing-táncosok nagyon trükkös, elképesztő figurákat mutattak be. Hihetetlen, de ezek a mozdulatok szinte az általunk játszott zenével együtt születtek meg. Abszolút tükrözi egymást a tánc és a zene hangulata. Ahogy néztem őket, egyszerűen már csak azért akartam jól játszani, hogy velük egy ritmusban legyek. Figyelni az arcokat, a reakciókat, egy-egy szóló után, amikor lelkesen tapsol a közönség. Tudom, legtöbbször a szólistáé a taps, de amikor sikerül jól elkapnom egy szóló hangulatát, akkor azt egy kicsit a magaménak is érzem. Ez engem arra ösztönöz, hogy ugyanolyan jó hangulatban kísérjem a következő kört, és hogy koncertről koncertre egyre jobb legyek.

Mátrai György gitár- és bendzsóking